

ZARZĄD

PREZES

Andrzej Płonka
POWIAT BIELSKI (woj. śląskie)

WICEPREZESI

Tadeusz Chrzan
POWIAT JAROSŁAWSKI

Jan Grabkowski
POWIAT POZNAŃSKI

Jerzy Kolarz
POWIAT BUSKI

Adam Krzysztoń
POWIAT ŁANCUCKI

Krzysztof Maćkiewicz
POWIAT WĄBRZESKI

Marian Niemirski
POWIAT PRZYSUSKI

Sławomir Snarski
POWIAT BIELSKI (woj. podlaskie)

Zbigniew Szumski
POWIAT ŚWIEBODZIŃSKI

CZŁONKOWIE

Mirosław Czaplą
POWIAT MALBORSKI

Zbigniew Deptuła
POWIAT MAKOWSKI

Jarosław Dudkowiak
POWIAT GŁOGOWSKI

Ewa Janczar
MIASTO NA PRAWACH POWIATU
m.st. WARSZAWA

Józef Matysiak
POWIAT RAWSKI

Andrzej Nowicki
POWIAT PISKI

Wojciech Pałka
POWIAT KRAKOWSKI

Andrzej Potępa
POWIAT BRZESKI

Radosław Roszkowski
POWIAT PRUDNICKI

Dariusz Szustek
POWIAT ŁUKOWSKI

Tomasz Tamborski
POWIAT KOŁOBRZESKI

Mirosław Walicki
POWIAT GARWOLIŃSKI

KOMISJA REWIZYJNA

PRZEWODNICZĄCY

Józef Swaczyna
POWIAT STRZELECKI

Z-CA PRZEWODNICZĄCEGO

Andrzej Szymanek
POWIAT WIERUSZOWSKI

CZŁONKOWIE

Zdzisław Brezdeń
POWIAT OŁAWSKI

Andrzej Ciołek
POWIAT GOŁDAPSKI

Zdzisław Gamański
POWIAT CHEŁMIŃSKI

Krzysztof Nosal
POWIAT KALISKI

Andrzej Opala
POWIAT ŁÓDZKI WSCHODNI

Waldemar Trelka
POWIAT RADOMSKI

Bogdan Zieliński
POWIAT WYSOKOMAZOWIECKI

DYREKTOR BIURA

Rudolf Borusiewicz

Or.A.0711/7/24

Warszawa, 12 marca 2024 roku

Sejm RP

Kancelaria Sejmu

ul. Wiejska 4/6/8

00-902 Warszawa

Składający petycję:

Związek Powiatów Polskich, Pl. Defilad 1, 00-901 Warszawa, wpisany do Rejestru Stowarzyszeń KRS pod numerem 0000094303, adres do korespondencji: Biuro Związku Powiatów Polskich w Nowym Sączu, ul. J. Długosza 63/2, 33-300 Nowy Sącz

reprezentowany przez:

Andrzeja Płonkę – Prezesa Zarządu

Rudolfa Borusiewicza – Dyrektora Biura

PETYCJA

Działając w imieniu Związku Powiatów Polskich:

- zwracamy się z petycją o zmianę przepisów art. 34 ust. 2 ustawy o finansowaniu zadań oświatowych (Dz.U.2023.1400 t.j. z późn. zm.) poprzez określenie, że dotacja dla niepublicznych przedszkoli, szkół i placówek przekazywana jest na każde dziecko objęte wczesnym wspomaganie rozwoju, ucznia, wychowanka, uczestnika zajęć rewalidacyjno-wychowawczych lub słuchacza kwalifikacyjnego kursu zawodowego, będącego w danym miesiącu roku budżetowego odpowiednio dzieckiem objętym wczesnym wspomaganie rozwoju, uczniem, wychowankiem, uczestnikiem zajęć rewalidacyjno-wychowawczych lub słuchaczem kwalifikacyjnego kursu zawodowego odpowiednio w placówce wychowywania przedszkolnego, szkole lub placówce, o której mowa w art. 2 pkt 6-8 ustawy - Prawo oświatowe, w wysokości nie wyższej niż wynikająca z danych przekazanych przez tę jednostkę oświatową do

systemu informacji oświatowej według stanu na dzień 30 września roku bazowego, zgodnie z art. 33 ust. 1 pkt 2 ustawy o finansowaniu zadań oświatowych;

- wyrażamy zgodę na ujawnienie na stronie internetowej podmiotu rozpatrującego petycję lub urzędu go obsługującego danych osobowych podmiotu wnoszącego petycję.

Uzasadnienie

Jednym z warunków zachowania spójności społecznej kraju jest tworzenie porównywalnych szans edukacyjnych dla wszystkich uczniów – niezależnie od miejsca ich zamieszkania. Z tego właśnie powodu obowiązkowe zadania edukacyjne realizowane przez jednostki samorządu terytorialnego są (a ściślej mówiąc – powinny być) finansowane z części oświatowej subwencji ogólnej. Przypadająca na daną jednostkę część oświatowa subwencji ogólnej jest wyliczana – w dużym uproszczeniu – w proporcji do liczby uczniów i wychowanków, których dane zostały wprowadzone do Systemu Informacji Oświatowej na dzień 30 września roku poprzedzającego rok budżetowy. Obejmuje to również uczniów i wychowanków szkół i placówek niepublicznych. Podmioty niepubliczne otrzymują w formie dotacji równowartość naliczonej na uczęszczających do nich uczniów i wychowanków części oświatowej subwencji ogólnej. Na tym etapie funkcjonowanie szkół i placówek niepublicznych w danej jednostce samorządu terytorialnego jest dla niej neutralne budżetowo.

Inaczej przedstawia się sytuacja w przypadku wzrostu liczby uczniów i wychowanków względem stanu na 30 września. Co więcej – obowiązujące przepisy faworyzują podmioty niepubliczne. Przyjmująca dodatkowych uczniów do szkół publicznych jednostka samorządu terytorialnego nie ma zagwarantowanych dodatkowych środków z budżetu państwa. Przy spełnieniu dodatkowych warunków może ubiegać się o środki z rezerwy części oświatowej subwencji ogólnej, ale ze względu na jej zbyt niską wysokość w ostatnich latach rekompensata pokrywała około 20% zapotrzebowania.

Inaczej przedstawia się sytuacja szkół i placówek niepublicznych. Choć jednostka samorządu terytorialnego na zwiększoną liczbę uczniów w tych szkołach również nie otrzymuje zwiększenia części oświatowej subwencji ogólnej (ewentualnie zaniżone środki z podziału rezerwy) to ma obowiązek zapłacić dotację w wysokości odpowiadającej kwocie jaka należałaby się na każdego dodatkowego ucznia w części oświatowej subwencji ogólnej (której nie ma). W praktyce oznacza to konieczność finansowania dodatkowych uczniów i wychowanków szkół niepublicznych z dochodów własnych – z uszczerbkiem dla wszystkich innych zadań publicznych.

Rozwiązanie takie można byłoby bronić (a i to z trudnością), gdyby dodatkowi uczniowie i wychowankowie byli mieszkańcami danej jednostki samorządu terytorialnego. W erze zwiększonej mobilności społeczeństwa i zdalnych mechanizmów wsparcia nauki (np. w przypadku szkół opierających swoje funkcjonowanie na edukacji domowej) co do zasady są to uczniowie i wychowankowie spoza danej gminy, czy powiatu. Obecne przepisy prowadzą zatem do sytuacji, w której **wspólnota lokalna kosztem ograniczenia istotnych dla**

siebie zadań publicznych jest zmuszona dotować szkoły i placówki niepubliczne przyjmujące w ciągu roku szkolnego nowych uczniów i wychowanków i to – co do zasady – nie należących do dotującej podmiot niepubliczny wspólnoty.

Nie są to sytuacje teoretyczne. Do Związku Powiatów Polskich regularnie wpływają pisma z poszczególnych powiatów zmuszonych do wydatkowania środków własnych na dotacje dla podmiotów niepublicznych. Garść przykładów:

- wzrost w trakcie roku 2021, 2022, 2023 liczby uczniów w szkole specjalnej o odpowiednio 37, 31 i 19 uczniów spowodował zaangażowanie środków własnych powiatu w wysokości ponad 4,5 mln zł. Na sam rok 2024 kalkuluje się konieczność zaangażowania ok. 3 mln zł na dotacje ponad środki otrzymywane w ramach części oświatowej subwencji ogólnej. W przypadku roku 2023 dla tego powiatu 25% wypłaconej dotacji dla jednej szkoły niepublicznej stanowiło środki pochodzące ze środków własnych;
- powiat na przestrzeni ostatnich 6 lat przeznaczył na dotacje dla szkół i placówek niepublicznych ponad otrzymaną subwencję kwotę 2,5 mln zł;
- na rok 2021 powiat w ramach środków z rezerwy z tytułu wzrostu zadań szkolnych i pozaszkolnych otrzymał 1 102 313 zł, a powinien otrzymać 3 076 143 zł. Z kwoty tej 432 459 zł przypadało na szkoły i placówki publiczne, a 2 643 682 zł na szkoły i placówki niepubliczne. Oznacza to że powiat w 2021 r. z tytułu udzielania dotacji dla szkół i placówek niepublicznych wydatkował blisko 1,7 mln zł ponad środki otrzymane z części oświatowej subwencji ogólnej.

Analogicznie wygląda sytuacja w wielu miastach na prawach powiatu i gminach. Postulowana w petycji zmiana ma na celu zakończenie obecnej patologicznej sytuacji. Korespondencja w sprawie niezbędnych zmian w sposobie finansowania oświaty niepublicznej napływa do Związku Powiatów Polskich permanentnie. Systemowo resort edukacji w ramach powołanej grupy roboczej zadeklarował wypracowanie ze stroną samorządową propozycji szczegółowych rozwiązań. **Nie czekając jednak na kolejną reformę, uważamy, że już na ten moment niezbędne jest dokonanie zmiany w zakresie objętym niniejszą petycją.**

Podkreślić przy tym należy, że zaproponowana zmiana nie będzie się odbywała ze szkodą dla normalnie funkcjonujących szkół i placówek niepublicznych. Uczniowie i wychowankowie przyjęci z początkiem roku szkolnego będą finansowani w dotychczasowych kwotach. Różnica dotyczy wyłącznie uczniów i wychowanków przyjmowanych w trakcie roku szkolnego. Przyjęcie ucznia do niepublicznej szkoły czy wychowanka do niepublicznej placówki nie jest obowiązkiem tych właśnie szkół, czy placówek, a ich dobrowolną decyzją opartą – w obecnym stanie prawnym – na ich biznesowej kalkulacji. Każdy dodatkowy uczeń czy wychowanek przynosi bowiem dochód ze środków publicznych. To że dzieje się to ze szkodą dla lokalnej wspólnoty samorządowej niekoniecznie obchodzi prowadzących szkoły czy placówki niepubliczne.

Zmiana taka podniesie również jakość danych w Systemie Informacji Oświatowej. Zgodnie z art. 33 ustawy o finansowaniu zadań oświatowych jednym z warunków przekazania dotacji jest przekazanie przez organy prowadzące szkoły i placówki niesamorządowe:

- organowi dotującemu (jednostce samorządu terytorialnego) informacji o planowanej liczbie odpowiednio dzieci objętych wczesnym wspomaganie rozwoju, uczniów, wychowanków, uczestników zajęć rewalidacyjno-wychowawczych lub słuchaczy kwalifikacyjnych kursów zawodowych, nie później niż do dnia 30 września roku bazowego;
- danych do systemu informacji oświatowej według stanu na dzień 30 września roku bazowego.

Dyrektorzy szkół i placówek niepublicznych nie mają ekonomicznej motywacji do rzetelnego i terminowego wprowadzanie danych – otrzymują oni bowiem środki niezależnie od tego czy i jakie dane wprowadzą przed 30 września roku bazowego. Z uwagi na brzmienie art. 34 ust. 2 ustawy o finansowaniu zadań oświatowych, zgodnie z którym dotacja przekazywana jest na faktyczną liczbę dzieci objętych wczesnym wspomaganie rozwoju, ucznia, wychowanka, uczestnika zajęć rewalidacyjno-wychowawczych lub słuchacza kwalifikacyjnego kursu zawodowego (dalej zbiorczo: uczniowie) w danym miesiącu, podmioty te wiedzą, że nawet jeżeli w przekazanej do organu dotującego informacji czy też w SIO nie wykażą wszystkich uczniów, to i tak otrzymają finansowanie na faktyczną liczbę uczniów w danym miesiącu. Zdarzają się zatem sytuacje, w których na dzień 30 września wprowadzona do systemu informacji oświatowej przez szkołę lub placówkę niepubliczną jest liczba „1” (aby wykazać, że podmiot funkcjonuje), a w później składanych informacjach liczba ta wielokrotnie wzrasta.

Związek Powiatów Polskich proponuje więc, aby wzorem jednostek oświatowych prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego także dla jednostek niepublicznych wiążąca była liczba uczniów wykazywana według stanu na dzień 30 września roku bazowego do Systemu Informacji Oświatowej, która powinna pokrywać się z informacją o planowanej liczbie uczniów przekazywaną do organu dotującego.

Postulujemy o przyjęcie rozwiązania, zgodnie z którym **dotacja w szkołach niepublicznych będzie wypłacana na faktyczną liczbę uczniów w danym miesiącu ale nie wyższą niż według stanu przekazanego na dzień 30 września do systemu informacji oświatowej.** Dopuszczamy jednocześnie konstrukcję, w której na wniosek organu dotowanego, organ dotujący będzie mógł wyrazić zgodę na sfinansowanie większej liczby uczniów niż wykazana do 30 września, jeżeli budżet samorządu będzie dawał pokrycie tak zwiększonego wydatku – w szczególności jeśli otrzyma środki z rezerwy części oświatowej subwencji ogólnej

Proponowana zmiana da gwarancję sprawiedliwego i właściwego dysponowania środkami publicznymi, a także możliwość skutecznego i realnego planowania wydatków w budżetach jednostek samorządu terytorialnego. Spowoduje też, że po stronie podmiotów niepublicznych pojawi się większa autorefleksja i dyscyplina w podejmowanych działaniach, a każdy wzrost liczby uczniów będzie przemyślanym działaniem.

Da to poczucie systemowej równowagi, gdzie każdy podmiot sam będzie ponosił skutki finansowe podejmowanych przez siebie decyzji.

Z poważaniem

Dyrektor Biura
Związku Powiatów Polskich

Rudolf Borusiewicz

Prezes Zarządu
Związku Powiatów Polskich

Andrzej Płonka

Załącznik:

Aktualny odpis KRS

Do wiadomości:

Zespół ds. Edukacji, Kultury i Sportu KWRiST – do spraw różnych najbliższego posiedzenia